

N:o 3.

Redaktion: ADOLF LINDGREN. FRANS HUSS.
Expedition: HUSS & BEER.

Stockholm den 1 Februari 1884.

Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr.
Lös:n:r 30 öre. Annonpris 20 öre petitråd.

Årg. 4.

En resande virtuos.

Vi meddela i dag skuggporträttet af en resande virtuos, som en tid täflar om hufvudstadspublikens gunst, ehuru han nöjt sig med gårdarnes resonans i st. f. salongernas. Den skicklige »klipparen», artisten Ernst Ljung, har erbjudit oss silhuetten, en profil af en enligt uppgift verklig hindu, hvilken hemsökt Stockholms gårdar med sång och musik på ett primitivt instrument, bestående af tre öfver en kalebass och en hals med tre skruvvar spända strängar, hvilka strykas med stråke, under det virtuosens sitter på marken med sin mössa framför och en apa bakom sig. De entoniga melodierna erinra något om somliga i »Aida», hvarför de nog torde vara genuint, om icke hinduiska, så åtminstone egyptiska. Verkligen finnes ock ett liknande instrument under namn af Kemengeh afbildadt i E. Naumanns illustrerade »Musikgeschichte» sid. 101, och säges der förekomma mest på kaffehusen i Kairo.

Musikkonservatoriet.

Konservatoriets direktör har uti en i Stockholms Dagblad för den 25 Jan. införd uppsats bestridt riktigheten af under-tecknads uppgifter om konservatoriet, beträffande det vi anmärkt om bristfälligheten af undervisningen i tonträffning och gudstjenstens ritual. Innan vi gå att vidare utveckla våra åsichter härom, be vi att få betona, att vårt framträdande i en sådan ömtalig sak som undervisningens beskaffenhet motiverats endast af rent intresse för musikens sunda utveckling i Sverige.

Hr direktören uppgifver att undervisning i tonträffning meddelades förra terminen under ej mindre än 28 timmar i veckan. Att vederbörande lärare verkligen gifvit detta höga lektionstal våga vi ju ingalunda bestrida, men väl att dessa timmar uteslutande eller i öfvervägande grad varit egnade åt tonträffningsöfningar som förtjena detta namn.

Detta ämne är en vetenskap, som gått betydligt framåt på senare åren och hvarå man vid utlandets konservatorier börjat

undervisningen vid konservatoriet är fördelad. Sålunda borde väl, tyckes det, reglementsenligt alla konservatoriets elever som deraf äro i behof, undfå undervisning i tonträffning. Men om ock reglementets föreskrifter i detta afseende strängt blifvit utförda, våga vi likväl fortfarande betvifla, att den undervisning i tonträffning, som meddelats, varit nöjaktig. Läraren i ämnet synes sakna så väl håg därför, enär en stor del af ofvannämnda 28 timmar i veckan faktiskt om ej till nam-

net blifvit egnade åt solosång, som ock möjligen bristande insigt deri, enär tonträffningsundervisningen, enligt hvad vi hafva oss bekant, försiggått rycktals huller om buller, utan något spår till progressivt system, någon förnuftigt ordnad kurs och det var ju detta och intet annat som vi i förra artikeln betonade.

De upplysningar, som helt nyss under ett personligt besök hos direktören godhetsfullt blifvit oss meddelade, motsäga icke det sagda. Vi fingo veta att sista terminen 24 nya elever tillkommit. Detta kan synas vara vackert. Men vi fingo också veta att ele-

fästa den allra största vikt. De förut brukliga siffermetoderna hafva blifvit utdömda och man har numera temligen allmänt antagit ett system af öfningar med endast noter uti en konsekvent och för örat naturlig följd. Kunskap i tonträffning är nödvändig för alla som idka musik — utan denna kunskap blir noten ett dött ting och spelet eller sången mera ett mekaniskt arbete. Ut i det af oss förut omnämnda senaste reglementet för konservatoriet (hvilket reglemente lärar blifvit utarbetadt af nuvarande direktören) har tonträffningen äfven vederbörigen uppmärksamats, i det att »elementarsång» ingår i alla de sju grupper, hvari

verna i tonträffning endast några timmar af de omtalade 28 i veckan öfvas flera tillsammans, för öfrigt endast två och två, och att det senare slaget af öfningar naturligen varder mera solosång än tonträffning, säger sig sjelft, äfven om vi ej bestämdt visste att så är.

Men härtill kommer ännu en viktig sak, som vi förr äfven vidrörde. Till ifrågavarande ämne hör — utom konsten att träffa tonen, hvilken, såsom vi sett, alla konservatoriets elever böra få inhemta — äfven konsten att meddela undervisning deri åt andra. En sådan skicklighet är oundgänglig för organister, kantorer och framför allt för sånglärare

vid allmänna läroverk. Ut i denna högre gren af tonträffningen torde ingen undervisning hafva meddelats i konservatoriet under de senare åren. Eller kan hr direktören uppgifva, hvilka läroböcker, hvilket system blifvit följda, hvilka öfningar, hvilka prof eleverna i sådant afseende fått undergå? Vi betvifla det.

Annorlunda var det på den tiden, då professor Cronhamn var lärare i tonträffning. Denne nitiske och duglige lärare hade samtidigt flera tonträffningskurser efter elevernas ståndpunkt, de mera försigkomna eleverna fingo inför läraren undervisa sina kamrater efter ett klart och enkelt system, och om konsten att uppsätta lämpliga tonträffningsöfningar lades särskildt vinn. Då fans det äfven en kör, en stor och god kör i akademien. Så skulle det med lätthet kunna blifva äfven nu, endast god vilja förefunnes; och måhända denna goda vilja så småningom kan framvingas genom opinionens makt.

Stockholms folkskolor vore ett lämpligt experimentalfält för musiklärareeleverna; äfvenså torde hufvudstadens många kyrkor kunna bereda organistkandidaterna kännedom och säkerhet uti gudstjenstens ritual. Hr direktörens uppgift derom, att undervisning i ritualen förekommer i snart sagdt hvarje orgellektion, förvanskas betänkligt af det faktum, att kandidaterna vid senaste organistexamen höllo på att underkännas just på grund af bristande kännedom i — ritualen. (För två år sedan blef en till och med verklig underkänd af samma orsak.)

T. A.

Från Musikläraremötet i Jönköping.

D. 24 Aug. 1883.

Sedan en af inbjudarne helsat de tillstädeskomne deltagarne i mötet välkomne, utsågs ordförande att leda dagens förhandlingar. Derefter företogs till behandling några frågor, hvaraf vi anföra de viktigaste.

I.

»Är någon förändring af de nu gällande föreskrifterna rörande musikundervisningen vid de allmänna läroverken behöfelig, och hvilka bestämmelser anser mötet i sådant fall önskvärda a) i fråga om undervisningen i sång och teori? b) i fråga om undervisningen i instrumentalmusik?»

Denna fråga gaf anledning till en längre diskussion. Åtskillige talare sökte framhålla, att vissa bestämmelser uti det kongl. cirkuläret af den 19 juni 1866 voro i hög grad hindrande för ett framgångsrikt bedrivande af musikundervisningen. Så ansågs t. ex. föreskriften i 6:e paragrafen, enligt hvilken alla lärjungar i kl:na 1—3, således äfven de, som helt och hållet sakna sångröst och musikaliska anlag, skola deltaga i sångöfningarna, af flera skäl opraktisk. Nämnde lärjungar hade deraf föga eller alls ingen nytta.

De betraktade i allmänhet saken såsom ett onödigt tvång, hvadan de ock merendels visade sig ointresserade för ämnet. Men då läraren icke desto mindre stundom måste sysselsätta sig med dem särskildt, vore deras närvaro hindrande för de med sångröst begåfvade lärjungarnes utbildning. Man ansåg därför, att undervisningen för de i fråga varande lärjungarne endast uti 1:a klassen borde vara obligatorisk.

Den i paragraferna 4 & 5 för klasserna 1—5 föreskrifna gemensamma öfningen i koralång ansågs likaledes af flera skäl olämplig. Lärjungar, som befunno sig på väsentligt olika utvecklingsgrader, skulle här samtidigt undervisas, och antalet lärjungar i nämnde klasser vore understundom så stort, att det mötte betydande svårigheter att upprätthålla god ordning. Denna anordning medförde dessutom stor fara för rösterna, alldestund här naturligtvis endast kunde blifva fråga om unison sång, hvarvid alla lärjungarne, oafsedt om de egde låga alt- eller höga sopranröster, måste utföra melodien i samma tonhöjd. Man ansåg därför, att koralången hellre borde öfvas under de i fråga varande klassernas enskilda sångtimmar.

Vidare framhölls, att då enligt det kongl. cirkulärets 4:e paragraf blott 2:ne halftimmar i veckan för hvardera af kl:na 1—3 skola användas för den förberedande undervisningen och musikläraren dervid har att undervisa samtliga lärjungarne i hvar och en af dessa klasser, oafsedt om de vid undervisningen i öfriga ämnen äro fördelade i 2 å 3 parallellaafdelningar, kommer lärjungeantalet under dessa timmar understundom att uppgå till 60, 70, 80, 90 eller ännu mera, ett förhållande, som ansågs i hög grad hinderligt för undervisningen.

Den i paragraf 5 stadgade körsången för kl:na 6 & 7 vore, så vida med denna bestämmelse afses 4-stämmig blandad kör, omöjlig att åstadkomma, enär i dessa klasser sällan eller aldrig finnas sopran- och endast undantagsvis altröster. Om någon 4-stämmig körsång för blandade röster skall kunna komma i fråga, måste därför sopran- och altstämman rekryteras från lägre klasser.

Beträffande undervisningen i instrumentalmusik påvisades, att på grund af olikartade förhållanden å olika platser inga för samtliga läroverken bindande gemensamma bestämmelser borde förekomma.

II.

»Är den för musikundervisningen anslagna tiden i allmänhet tillräcklig, eller bör icke musiklärarens tjenstgöringsskyldighet åtminstone vid de mera besökta läroverken ökas?»

Med anledning af denna fråga yttrades, att behovet af ett ökad antal undervisningstimmar vore vid åtskilliga af de större läroverken ganska kämbart, och man ansåg därför önskligt, att musikläraren ålades lika stor undervisningsskyldig-

het samt tillerkändes enahanda löneförmaner som läraren i teckning.

III.

»Kunna de nu gällande kompetensfordringarna för musikläraretjenster anses tillräckliga?»

Att kompetensfordringarna under de senare åren mer och mer nedsatts, ansågs icke lända musikundervisningen till fromma. Såväl vid de högre som lägre läroverken vore det af största vikt att musik- och särskildt sångundervisningen lemnades i händerna på personer, som i förening med erforderliga musikaliska kunskaper egde någon vana och förmåga att meddela undervisning, och man ansåg därför att bland kompetensfordringarna för i fråga varande befattningar vid såväl lägre som högre läroverk borde i främsta rummet ingå betyg uti skolekantorskunskap eller sångundervisningsskicklighet, samt att derjemte för anställning vid högre läroverk borde presteras betyg öfver godkänd skicklighet i violin- och violoncellspelning samt instrumentation.

Förhållningsregler vid sångstudiet.

(Ur L'Etude du chant af H. Nissen-Saloman.)

Det piano, som vid sångundervisning tjénar till ackompagnement, måste vara stämdt ej blott rent men äfven i riktig normalstämning; det bör icke stå mot en vägg, då tonen studsar, ej håller bör hela rummet ge för mycken resonans, då detta hindrar passagerens tydlighet och tonens renhet.

Eleverna — det må en gång för alla anmärkas att denna sångskola företrädesvis afser qvinliga elever — böra icke under sitt sångstudium spela mycket och ihärdigt piano; äfvenså förbjudes ett ihållande solfeggierande samt att sjunga i körer. De få ej sjunga oafbrutet längre än 2—3 minuter i sänder, men deremellan hvilat sittande och utan att tala mycket. Vid öfningar i hemmet böra de, med uret framför sig, iakttaga samma tidsbestämmningar. Korta öfningar kunna företagas 6—7 gånger dagligen, men med tillräcklig hvilat mellan hvarje. Den första dagliga hemöfningen göres bäst om morgonen och fastande; aldrig må de sjunga omedelbart efter en måltid, ej håller omedelbart före eller efter ett ansträngd pianospel.

Man anbefalle åt eleverna en enkel och kraftig föda, särdeles ägg och kött; sura, feta, kryddstarka saker, mycket smör och ost, äfvenså mandlar, nötter och dylikt som gör strupen torr, äro ej lämpliga. Till dryck rekommenderar jag godt, ej för starkt öl eller rödvin. Morgon och afton ett glas friskt vatten. Dagliga promenader (utan mycket samtal), då vädret ej är kallt eller fuktigt. Tidigt uppe och tidigt i sång.

Läraren bör se till att eleven aldrig uttröttar sig och ej alls låta henne sjunga,

då stämman i följd af förkylning, ansträngning eller andra orsaker klingar beslöjad eller hes. Dräkten bör vara afpassad efter klimatet, men ej för hastigt modifieras efter årstiderna; halsen bör ej vara för varmt ombonad, men tvättas med kallt vatten morgon och afton.

Utan fara för hälsan kunna unga flickor ej börja sitt egentliga sångstudium förr än de äro kroppsligen fullt utvecklade — liksom ynglingar ej förr än efter målbrottet — d. v. s. i allmänhet ej före 16—17 års ålder (undantag kunna gifvas).

Jag förutsätter att lärjungen musikaliskt är åtminstone så mycket förberedd, att hon känner noter, takt, tonarter, spelar någorlunda piano och med någon färdighet läser från bladet. Ehuru i allmänhet kännedom om g- och f-klaverna är tillräcklig, vore det dock nyttigt om dermed förenades äfven kunskap om c-klaver, på första och tredje linien (d. v. s. sopran- och altklav). Äfven tillråder jag kännedom om harmonien, ackordens användning och upplösning samt de olika intervallen.

Sedan lärjungen före lektionens början blifvit fullständigt uthvilad och andas lätt och fritt, låter man densamma ställa sig midt emot ehuru något till höger om den vid pianot sittande läraren; aldrig må eleven placeras bakom läraren då denne ju måste öfvervaka munställningen, ansigtsuttrycket och hela hållningen samt förhindra fula grimaser eller andra ovanor. Så t. ex. akte läraren deruppå, att eleven icke efter en sjungen fras i och med den sista tonen plötsligt sluter munnen, hvilket gör tonen liksom hackad eller afbiten.

Då alla öfningar böra sjungas utan till — hvilket i öfverraskande grad skärper elevens minne och gehör — bör man laga så, att eleven från sin plats icke ser pianotangenterna och således ej kan observera hvilka toner som spelas af läraren.

Hela förfarandet är mycket enkelt: läraren spelar för eleven den i fråga varande öfningen långsamt och tydligt, och eleven skall snart nog vinna färdighet att genast eftersjunga densamma utan fel. Vid takt för takt likformigt diatoniskt upp- eller nedskridande öfningsfraser behöfver till och med blott första takten spelas, hvarefter eleven lätteligen sjelfmant ifyller de öfriga.

Kroppen bör stå otvunget, lätt hvilande på venstra benet men utan något stöd, och armarne läggas ledigt öfver hvarandra bakom ryggen, dock utan att haka sig fast vid hvarandra. Hufvudet hålles naturligt rätt fram och lindrigt bakåtböjdt; munnen öppnas otvunget, tillräckligt mycket för att lemnas tonen fritt lopp, dock ej ovalt (i form af ett ägg), utan hållre något utdraget på bredden såsom vid begynnelsen till ett naturligt leende, emedan eljest tonen lätteligen hämmas af munvinklarna. Tungan hvile möjligast platt i munnen, lätt framsträckt mot nedre tandraden; man må noga akta, att hon under sången ej kröker sig i höjden i närheten af halsöpp-

ningen, i hvilket fall tonen klingar tjockt och gutturalt, äfvenså att icke tungspetsen vändes uppåt, i hvilket fall tonen blir falsk och otydlig. Den förra följden kan äfven härröra deraf, att tungspenen är för lång, så att den nästan eller fullkomligt berör tungan. För att upptäcka detta låter man eleven med öppen mun sjunga någon djup ton på vokalen a, då ögat lätt skönjer felet.

Ej sällan är det af timiditet, som unga flickor särdeles i början ej vilja tillräckligt öppna munnen; ibland kan också kindernas form vara orsaken till detsamma. Man kan då mellan tandraderna placera en liten smal träpinne, tillräckligt lång att lagom men ej öfverdrifvet hålla munnen öppen; och detta medel användes, äfven vid hemöfningar, ända tills munnen äfven utan detsamma vänjes att hålla sig öppen.

Man låter stämman alltid klinga full och naturligt stark och tillåter aldrig sjunga öfningar med half röst eller slutet mun, emedan detta är långt mera mattande och mindre utvecklande rösten än sång med full strupe. En helt annan sak är pianosjungandet, som ej härmed må förväxlas; liksom å andra sidan äfven ett öfverdrifvet forcerande af rösten naturligen är skadligt och ingalunda stärker utan onödigtvis uttröttar densamma, hvaremot förstärkt bedrifna sångöfningar småningom göra stämman kraftigare och fullare. Slutligen förbjude man alt osäkert famlande med rösten och vänje eleven redan från början att först med förstånd och minne klart och tydligt fatta den förespelade uppgiften och sedan med rösten attackera den fast, säkert och modigt.

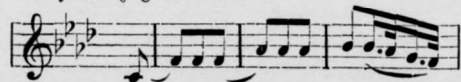
Egendom eller stöld?

Efter W. Tappert.

Frågan gäller de produkter, som af åtskilliga kompositörer utsändas i musikaliemarknaden, och är ej svår att besvara, då rent eftertryck föreligger. Men i regeln äro de flesta fall icke af denna art.

Den som företog sig att not efter not låta gravera »kyssvalsen» för att sedan sälja denna, honom skulle nog originalförläggaren gå in på lifvet, och hvarje pianoklinkare skulle erkänna detta vara ett straffvärdt eftertryck. Men hur är det när ogerningsmannen genom några förändringar af ett eller annat slag söker förhålliga sitt missdåd? Den som t. ex. olagligen aftryckte »Tannhäuser»-marschen i en annan tonart, ja han vore en tjuf. Men om han förvandlar melodien från dur till moll, är han då också skyldig att stå till svars?

Ett litet exempel skall förklara för läsaren hvad jag menar. Temat ur 2:dra satsen af Beethovens första symfoni öfverflyttar jag i moll:

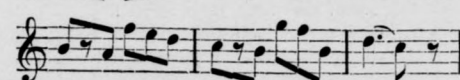
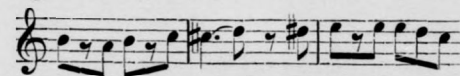

Är detta plagiat? Efter min personliga öfvertygelse måste denna fråga besvaras med ja, äfven i det fall att man söker skydd bakom kontrapunktens eller »augmentationens» skyddande mask och derigenom vill befria sig från ansvar. Skulle väl alla sakförståndiga vara af samma mening? Knappast! Mozarts champagnearia, satt i adagio-tempo, är det straffbart? Nåväl! Svaret blir väl ett unisont: »Naturligtvis.» Jag påstår: saken kan vara ganska tvifvelaktig eller åtminstone synas så för en domare. En annan fråga: om jag efter gehör uppskrifver ett otryckt musikstycke och sedan gifver ut det, kan man åtala mig för det? Detta märkvärdiga fall tyckes kunna afdömas på ögonblicket. Antag att en poet föreläser sina dikter, jag stenografierar några och får dem förr än författaren färdiga i tryck — det är ju klart som dagen, att jag begått en orätt handling. Och likväl är saken mindre enkel än man kan tro, såsom följande rättegångsmål intygar.

Den 14 mars 1863 behandlades inför rådhusets kriminaldeputation i Königsberg ett ganska intressant eftertrycksmål. Under kröningshögtidligheterna hade en ung dam efter gehör nedskrifvit Meyerbeers festmarsch, arrangerat den för piano och sedan på litografisk väg fått den utgifven i flerfaldiga exemplar. Då dessa utkommit i offentligheten, väckte Schlesingers musikhandel i Berlin, hvilken emellertid blifvit egare till marschen, åtal för eftertryck. De musikaliskt sakförståndiga, som hade att döma härom, fälde den domen: att »i hufvudsak (!) föreligger här eftertryck». Men rätten frikände litografen och tre bokhandlare, emedan den antog, att den bevisligen efter gehör tillkomna reproduktionen af verket icke kunde anses för eftertryck.

Detta skedde för tjugu år sedan i det »rena förnufts» stad. Jag afhåller mig från alla anmärkningar. Den tänkande läsaren kan roa sig med att filosofera öfver saken.

En ganska viktig stridsfråga är denna: Har någon rättighet att genom förändring af rytmen förvandla befintliga melodier till danser? Sedan man funnit att Wagners operor »dock likväl» innehålla melodier, gifves det Nibelungen-valser, och françaises, Walkyrie-polka o. s. v.; kan Schotts förlagfirma förbjuda spridningen af dessa transformationer? Är jag inför lagen en tjuf och bedragare, om det faller mig in att af temat i Beethovens Kreutzer-sonat tröska ut ett simpelt françaisetema?

Inför ästetikens domstol kan mitt öde ej vara tvifvelaktigt, men det är en annan fråga, om jag kan bli fast inför den torra juridiska lagen.

Synderna mot den helige ande kunna begås så hemligt, att ingen märker dem. Man kan använda en främmande melodi för eget bruk i det man läser den baklänges. T. ex. den gamla bekanta visan: »Was frag ich viel nach Geld und Gut!»

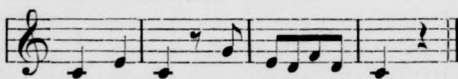

Jag behöfver ej utföra experimentet. Produkten är ingalunda dålig, och man kan mycket lätt göra sig den till godo. Ett fyndigt hufvud kan utföra konststycket äfven med »skyddade melodier» utan att herrar sakkunniga ha rätt att tala illa derom. Huru en komponist dervid gör upp saken med sitt samvete, det blir en sak för sig. Men samvetet kan också luras. Alltså mitt konstnärssamvete skall nu dragas vid näsan! Jag vill komponera en visa, men hittar ej på något i hast. Det är fatalt! Här är en liten oskyldig huskur för att hjälpa den s. k. »uppfinningen» på benen. Vi hafva fem vokaler:

a e i o u

dessas kunna korrespondera med skalans toner c d e f g — jag kan också välja en annan följd och likaledes få brukbara resultat. Nu en passande text.

Trarira! nun ist der Sommer da! Efter ordnandet af vokalerne med de för dem antagna tonerna träder nu följande melodi i dagen:

Det låter verkligen icke illa, och man har ej behöft bråka sin hjerna förderfvad dermed! Probatum est, till och med i alldeles förtvillade fall! Är ett sådant förfarande lofligt eller ej? 1 Makkabeer kap. 12 v. 18.

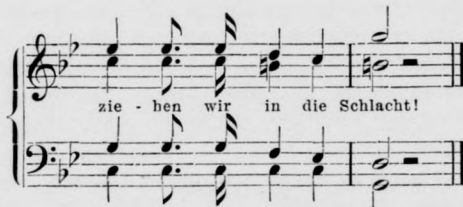
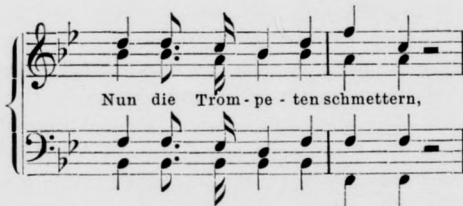
Nu har jag råkat in på Gamla Testamentet också! Det är på tiden att göra en påkänning hos de sakkunnigas förening, afdelningen för musik. Vi hafva hundra, ja tusen melodier, hvilkas originalitet är lika med noll, emedan de äro sammansatta af färdiga bygnadsstenar, hvilka skenbarligen ligga kringströdda såsom gods utan egare; stereotyper vill jag kalla detta material. Till dessas sammanfogning behöfver man ej söka lagens skydd; kompilatorn kan i alla fall taga patent på murbruket eller ankarjernen. Jag tar till förklaring härpå ett poetiskt exempel.

Leise zieht durch mein Gemüth:
Ach wenn du wärest mein eigen!
Mein ganzer Reichthum ist mein Lied,
Der Rest, der Rest — heisst Schweigen.

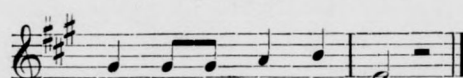
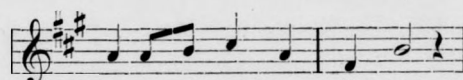
Det låter som om det vore en dikt, och jag kunde till och med påstå: den är af mig själf. Det är till och med mening i den: fattigdomens jämmer i konflikt med känslans rikedom. Men jag har blott plundrat fyra poeter och »grupperat» rofvet till en dikt.

Om nu en person på denna icke ovanliga väg kombinerar ett musikstycke, som behagar mängden, och en annan trycker efter det — är denne senare straff värd? Våra sakkunniga måste vara helt annorlunda rustade än hvad de hittills varit för att besvara dessa och liknande frågor.

Men jag kan också anföra ett tydligare fall. Jag vill taga exemplet från den äldre literaturen, som nu är fogelfri, men det kan med lätthet användas äfven på melodier, öfver hvilka lagens öga ännu vakar. Huru har följande manskör uppkommit?

Egendom eller stöld? Det är frågan! Ärlighet varar längst, och därför vill jag tillstå, att den härstammar från Mozarts »Don Juan». Icke sant, det hadn I aldrig anat, herrar sakförståndige? Här följer nu beviset:

sjunger Don Juan. Jag har för min komposition, min »ravissanta krigssång», begagnat melodien i omvändning — också en ganska enkel förrättning för att få som »tonsättare» pryda sig med lånta fjädrar. Mitt andliga arbete bestod deruti, att jag transponerade produkten af detta »konstnärliga» bemödande till B-dur och sedan arrangerade den fyrstämigt »till bruk i skolorna». Nu interPELLERAR jag återigen de sakförståndige: skulle en skälm och bedragare, som fick det infallet att eftertrycka denna manskör, kunna bestraffas?

FÖLJETONG.

Ur en danserskas lif.

Terpsichore och Melpomene, prima ballerinan och primadonnan, gå ofta hand i hand på våra stora scener och täfla om publikens gunst och konstens lager. Konstens? Ja mången vill ej räkna dansen som skön konst, men den levande plastiken — grekernas orkestik, så nära förbunden med musik och skaldekonst — förtjenar väl dock hedern att betraktas såsom konst. Den urgamla dansen har varit en moder till musiken, och ännu i dag inspirerar balletten våra tonskalder till snillrika tonskapelser af sprittande lif, ännu i dag begagna sig våra tonsättare likasom de äldre klassikerna af dansens rytmer till musikformer sådana som rondot, menuetten, gavotten m. fl., hvilka synas trotsa förgängelsen. Danskonsten och dess idkare synas alltså ej vara ett så främmande ämne för en musiktidnings spalter, som en och annan torde förmena, och denna erinran ha vi velat förutskicka då vi nu gå att tala om en af denna konsts största gracer, hvilken särskildt i egenskap af vår landsmaninna, född i Stockholm af en svensk moder, bör väcka vårt intresse. Många lefva nog än som kunna minnas den förtjusning som Maria Taglioni, den verldskunniga danskonstnärinnan, väckte här vid sitt uppträdande d. 30 Aug. — 30 Sept. 1841 på vår kungl. scen såsom abedissan i »Robert», uti »Sylfiden», »Lac des Fées» m. m. Nyligen har hon dessutom blifvit omtalad i sammanhang med sin broders, Paul Taglionis, död.

Det låter nästan som en saga, när man läser om den entusiasm, hvilken äldre generationer lade i dagen för Terpsichores prestinnor, hvilka man ofta bevisade mer än kunglig heder. Ingen af de stora dansöerna synes emellertid i så hög grad väckt sina samtidas hänförelse, som Taglioni, om hvars lysande lefuadslopp en nyligen utkommen fransk bok lemnar en mängd intressanta data, af hvilka vi här vilja meddela några utdrag.

Konstnärinnan, hvars förtrollande grace och fulländade dans besjungs i de mest vältaliga och glödande dityramber, härstammade från en berömd artistfamilj. Hennes morfader var den firade svenske sångaren Karsten. Sångarens dotter, en skönhet af första rangen, gifte sig med dansören och ballettmästaren vid kungl. teatern Fillippo Taglioni. Denne, till hvilken den moderna balletten står i skuld för de viktigaste reformer beträffande såväl komposition som kostymer och hvilken afskaffade de gammalmodiga perukerna och andra extravaganser, begaf sig ej långt efter sitt giftermål till Tyskland. Hans dotter Marie, den blifvande dansösen, föddes i Stockholm d. 23 April 1804. Han lät uppfostra henne i Frankrike, och då hon med stor hängifvenhet egnade sig åt danskonsten kunde hon redan 1822 göra sin första debut. Denna

egde rum d. 10 Juni å hofteatern i Wien uti en ballett, som fadern särskildt komponerat åt den tjugande dottern af denna anledning; balletten kallades: »En ung nymfs emottagande vid Terpsichores hof.»

Framgången af detta första uppträdande var storartad. Den härliga ungdomliga uppenbarelsen, detta sylfidiska väsen, detta oförlikneliga behag alldeles hänryckte åskådarne, och förtjusningen blef ännu större, då man märkte att den unga konstnärinnan invigde en helt ny koreografisk konst. Marie Taglioni hade nämligen, då hon beträdde scenen, upprörd som hon var, förgätit allt hvad hon instuderat och improviserade, uppfylld af en genial ingivelse, allt hvad hon framstälde. En särskild öfverraskning uppväckte hennes kostym, den hon vid början af sin konstnärbana valde sig och sedan bibehöll. Hon hade afsmak för de korta klädningar, som dansöserna begagnade, och bar en klädning, som räckte henne nedanför knäna. En österrikisk furste frågade henne en gång i Milano hvarför hon ej bar kort klädning. »Skulle ni tillåta», svarade hon, »att er gemål eller era döttrar uppträdde i en sådan kostym?» Derpå hade fursten ingenting att svara. I Ryssland talade man också om för kejsar Nikolaus, att man ej kunde se Taglioni's knän, då hon dansade. Kejsaren steg ned ur sin loge och satte sig i orkestern, men äfven der fann han bekräftelse på hvad man berättat honom. I våra dagar skulle hennes danskostym förefalla besynnerlig, men då adopterades den af alla dansöser, och damerna af stora världen efterapade allt hvad de sågo hos Taglioni. Så förekom hon en gång uti sin loge på stora operan med en besynnerlig hatt på hufvudet. Dagen derpå kom hennes modist till henne och vred sina händer, utropande: »Ni har ju burit på er hatten så uppviken, som jag skickade den, för att brättet ej skulle fara illa i asken!» — »Jag trodde att det var ett nytt mode», svarade Taglioni. Och verkligen, närmaste dagarne derefter fick man se alla damer i Paris med likadana hattar.

Om man läser i allvarliga tidningar från denna tid berättelser om Taglioni's triumfer, så får man se henne omnämnd med epitet af det mest öfverdrifna slag, och kritici ex professo funnos, som försäkrade att Taglioni kunde flyga; så lätt rörde hon sig, så länge kunde hon hålla sig sväfvande i luften. Men aldrig tog hon sin tillflykt till sådana kraftansträngningar, som andra dansöser bruka; ty hon sade, att »detta är ej mer någon konst, bara gymnastik». Hon var redan herskarinna på scenen vid en ålder, då andra ännu besöka skolan. Hennes rykte gick ut från Wien och tog vägen öfver Stuttgart och München för att nå sin höjdpunkt i Paris.

Mottagandet i Paris var om möjligt ännu mera storartadt än i de tyska städerna. De anseddaste skriftställare skyndade att lyckönska konstnärinnan, och äfven den unge Thiers infann sig bland

dessa. Han vände sig till hennes fader och sade till honom: »Ni måste känna er stolt öfver att hafva gifvit världen en sådan talang, men hvad skall man väl kunna säga om den grace hon har sig sjelf att tacka för?» Fru Taglioni, modern, som såg sig alldeles lemnad ur räkningen, trädde nu fram till den blifvande statsmannen, utropande: »Och jag, min herre, räknar ni då mig för ingenting vid skapelsen af detta mästerverk?» Den stackars Thiers var helt förbluffad öfver detta anfall och rekommenderade sig på ögonblicket.

Från Paris gjorde Taglioni ett kort besök i London och förstod att entusiasmera engelsmännen lika mycket som fransmännen. Men hennes käraste uppehållsort var Paris, der man svärmade för henne. Då Meyerbeer skref sin opera »Robert le diable», komponerade han balletten och särskildt abedissans rol i fjärde akten för Taglioni, hvars framställning rent af elektriserade publiken.

I September 1837 kom Taglioni till Petersburg och stannade der till 1842. Kejsar Nikolaus var alldeles förtjust i henne och gick alltid ned på scenen för att tala med henne. En gång visade sig till och med kejsarinnan på scenen för att lyckönska konstnärinnan. Då zaren sedan kom, frågade han: »Har ni sett kejsarinnan.» — »Ja, Sire», svarade Taglioni, »hon har visat mig den äran att uttala sin tillfredsställelse.» — »Det har hon aldrig förr gjort med någon konstnärinna.» — »En sådan förtjusande fot kejsarinnan har!» utropade Taglioni. »Ah, ni har märkt det? Jag tror att hon också kunde ha blifvit en god dansös.»

Intressant är berättelsen om hur hon förmådde bryta konungens af Preussen fördom mot en af hennes fars balletter. Innan hon började uppträda i Berlin hade man från hofvet på intim väg låtit meddela henne, att hon ej borde uppträda i balletten »Bajadéren», emedan den kungliga familjen genom det indecenta sätt, på hvilket titelrolen en gång gifvits, kände sig sårad på det högsta. Men Taglioni var fullt besluten att debutera just i denna ballett, och då hon gjorde hela sitt uppträdande beroende deraf gick man slutligen in derpå. Hon hade knappt visat sig på scenen, förr än hennes seger var fullständig. Hennes elflika väsen, det förtrollande behaget i hvarje rörelse, den poetiska och dock anständiga kostymen, allt lät styckets hjeltinna framstå i ett alldeles nytt, obekant ljus, och efter slutet af föreställningen förebrådde henne kungen, att hon ej förr kommit till Berlin. »Om det varit mig möjligt», sade monarken, »skulle jag hafva rest till Paris för att se er.» — »Ah, Sire», svarade hon, »är en sådan obetydlighet omöjlig för en konung?»

Sådan var Taglioni's teaterbana, detta elastiska väsen, som alltid bibehöll sin ungdomlighet och aldrig förlorade sin naturliga tjusningskraft; en enda rad af triumfer hvilka först ändades vid hennes giftermål med greffe Gilbert de Voisins. En dotter och en son härstamma från

detta äktenskap. Dottern är furstinnan Mathilda Troubetzkoi, sonen tjänar i franska armén. Under kriget 1870 blef han krigsfånge vid Wörth. Hans mor erhöi samtidigt underrättelse om att sonen stupat. Hon begrät honom bittert och klagade öfver sin sköflade lefnadslycka; då fick hon veta att det var en annan officer med samma namn, som fallit i striden. Hennes son hade erhållit ett svårt, men ej lifsfarligt sår. Modern begaf sig genast till Tyskland och genomforsade alla hospital för att uppsöka den sårade. Hon fann honom slutligen i Dresden, der han låg på lasarettet, och skötte honom nu till dess hon hade lyckan att se honom återsteld.

För närvarande lever greffvinnan Gilbert de Voisins tillbakadraget, njutande en lycklig ålderdom, som ej vet af någon bräcklighet eller lefnadströtthet; hon vederqvicker sig af den glädje nutiden skänker henne och eger i minnena från den gångna tiden en outtömlig källa till förnyring. En i sanning afundsvärd lott.

Från scenen och konsertsalen.

Vi återupptaga i dag i korthet denna rubrik, som hvilat en månad af brist på material under början af januari. Äfven nu äro ämnena åtminstone icke brännande. De stora slagen förestå ännu. Stora teatern bidar fortfarande sin första musikaliska nyhet under säsongen (som en sådan kan man nämligen ej anse den stämningsfulla men tunnsadda musiken i Strandbybor), och musikföreningen har ej håller hunnit blifva färdig. Som vanligt skall nu allting koncentreras på värsidan; om till vare sig konstintressets eller kassans fromma må lemnas osagdt.

Nya teatern, som denna vinter utvecklat en ovanligt både liflig och berömvärd verksamhet i musikaliskt afseende, har åter bjudit på en ny, gammal opéra-comique, »Den döfve» af Adam, hvars harmlöst lustiga text i gammaldags stil samt melodiosa och situationsmässiga musik slagit rätt mycket an. Bland de utförande är i synnerhet hr Nilsson med sin komiska sjelfbeundran förträfflig och äfven de öfriga äro på sina platser, om än fru Comstedt ej fullt räcker till i det musikaliska partiet. Den lilla operan bör icke redan vara nedlagd, men väl borde man se till att icke gifva den tillsammans med pjäser som skrämman bort publiken. — Nyss nämnda fördelaktiga totalintryck af Nya teaterns verksamhet har densamma emellertid bjudit till att förinta genom sitt sista återfall i gamla synder: »Fru Boniface». Att hr Boniface tviflar på sin hustrus dygd undrar åskådaren icke på, ty åskådaren måste göra det samma. Ett sådant species af oskuld, som i sin älskares salong koketterar med sitt samvete och säger utmanande cyniska variétérepliker såsom trots den mest rutinerade cocotte, hennes dygd har man verkligen svårt att tro på, emedan den

ej existerar i verkligheten utan blott i en enerverad pariserhjerna, hvilken begagnar dramatiska orimligheter till mask för en moralpredikan, hvars innersta mening är äktenskapsbrottets rättfärdigande. Lyckligtvis äro både text och musik i det hela (utom andra aktens senare del) så matta och qvickheterna med få undantag så fadda, att pjesen svårigen kan bli långlivad, ehuru väl den för några gånger torde kunna räddas genom fru Östbergs utmärkta sång samt hrr Delands och Mallanders stereotypa komik. Vi anteckna med tillfredsställelse den hos vår beskedliga publik ovanliga demonstrationen af hvissling och hyssjande. Applåderorna gälde naturligtvis helt och hållet det goda utförandet.

En af de intressantaste konserter var hr Heintzes, der man bl. a. fick höra orgelspel af ej blott konsertgifvaren sjelf utan äfven en hans elev, fröken Winge, som utvecklade en öfverraskande färdighet särdeles i staccato (Widors intermezzo) och registrering (Lemmens sonat).

Hr Lindströms första soaré bjöd på en melodisk, varmt anslående och rytmiskt intressant kvartett af Bargiel samt ett divertimento af Mozart, der den spirituella instrumenteringen (stråkar och horn) delade intresset med arbetets uttrycksfullhet. Hr Fridberg, fru Edling m. fl. biträdde. — I hr Lindströms serier tager programmens nya och ovanliga innehåll lejonparten af uppmärksamheten framför utförandet. I hr Books & konsorters serie är det deremot tvärtom utförandet som framstår, hvaremot innehållet väl är värdefullt men innehåller väl litet nytt. Sista soarén kom likväl en svensk nyhet fram, Normans kvartett, som man emellertid måste höra om för att fullt förstå. I öfrigt kunna vi ej yttra oss närmare om sist nämnda soaré, då vi i likhet med andra pressorgan måste följa den grundsats att anse uteblifvandet af fribiljett liktydigt med en önskan från konsertgifvarne att ej blifva recenserade.

På Stora teatern har i synnerhet fröken Pyk låtit tala om sig. Denna flitiga och framåtsträfvande sängerska har nu vunnit ett så fullständigt herravälde öfver sin stämman, att man blott kan beklaga, det densamma, troligen i följd af öfverdrifvet forcerande (sådan som t. ex. i Aida drefs till ytterlighet af hr Labatt, hvilken derutinnan drog fröken Pyk med sig), förlorat sin första skönhet, utom i sotto voce, som ännu klingar superfint. I vokalt afseende och delvis till och med i sceniskt är fröken Ryks Aida en mycket anmärkningsvärd skapelse; äfven hr Labatt fick i Radames ett för hans krafter lyckligt liggande parti. — Den nya uppsättningen i »Muntra fruarna» är deremot något ojemn, men torde emellertid ej absolut hindra den ypperliga operans framgång.

Slutligen hinna vi om den unge Thor Aulins konsert endast korteligen framhålla den obestriddliga musikaliska talang och färdighet, som den lofvande eleven utvecklade och som med vunnen mog-

nad i uppfattning och teknik torde göra honom till en framstående virtuos.

- 6 jan. Motettafton.
- 11 » Strandbybor.
- 12 » Den döfve.
- 13 » Heintzes konsert.
- 15 » Lindströms soaré. (Bargiel, Mozart). — Pyk Aida.
- 23 » Muntra fruarna (Bröderman, Lange, Karlsohn, Lagermark).
- 24 » Books soaré. (Normans kvartett op. 42).
- 28 » Fru Boniface.
- 29 » Aulins konsert.

(Insändt.)

Tillåt mig crinra att Ni litet mera borde i Musiktidningen meddela notiser från landsorten. Det vore väl ej svårt att på hvarje plats få en meddelare. Som exempel vill jag anföra, att jag förliden vinter vid besök i staden Wisby fann dem der hafva ett musiksällskap, som då utförde åtskilliga såväl Instrumental- som Vokalsaker, såsom Gades Elverskud, Hjertesorg af Söderman, Mendelssohns Antigone m. m. samt äfven ganska förtjenstfullt uppförde operan »De Löjliga Mötena» och operetten »Pröfningen», till hvilken direktör Söhrling, sällskapets musikanförare, komponerat musiken.

Prenumerant.

Vi anmärka med anledning af ofvanstående att vi gerna mottaga tillförlitliga meddelanden från landsorten, oafsedt att vi redan satt oss i förbindelse med både en del korrespondenter och landsortstidningar, de senare för utbyte mot Sv. Musiktidning.

Från in- och utlandet.

K. m:t har föreslagit riksdagen, att dels medgifva att de k. teatrarne verksamhet får fortgå å så väl den stora som den dramatiska teatern *under tre spelår*, räknadt från den 1 nästk. juli; dels och för de k. teatrarne för spelåret 1884—1885, utöfver det å ordinarie stat uppförda anslag af 60,000 kr., anvisa å extra stat ett anslag af 40,000 kronor.

Man har som skäl för det behjertansvärda i denna proposition anført bl. a. att den nuvarande teaterstyrelsen hittills visat sig kunna sköta sin sak ekonomiskt. Äfven vi beundra direktionens esprit d'arrangement och förmåga att vara sparsam, men likväl locka folk. En sak tro vi dock skulle höja direktionens aktier ännu mera i riksdagens ögon, näml. om hon visade sig kunna ej blott billigt renovera flere äldre operor, utan äfven så godt som *utan* kostnader upptaga en ny. En sådan möjlighet föreligger verkligen i S. Salomans längesedan erbjudna »Diamantkorset», som hvarken behöfver nya dekorationer eller kostymer.

Reseunderstöd. På ansökan af från härvarande musikkonservatorium nyligen utgågne eleven Thor Aulin har k. m:t, på förord af musikaliska akademien, till-

delat honom ett reseunderstöd af 600 kr. för att i utlandet utbilda sig såsom violinspelare.

Kammarmusiksoaréer. Enligt meddelande till Huss & Beers musikhandel ämnar Franz Neruda här gifva 3 kammarmusiksoaréer tillsammans med hrr Anton Svendsen, Nic. Hansen och Chr. Petersen. Franz Neruda, som icke sedan ynglingaåren besökt Stockholm, har sedan dess förvärfvat anseende såsom genial virtuos. Anton Svendsen, förste konsertmästare i danska hofkapellet, är ansedd som Danmarks främste violinist och eger jemte en högt utvecklad teknisk stora musikaliska gåfvor. Hrr Hansen och Petersen äro framstående medlemmar af danska hofkapellet och hafva länge delat Neruda-kvartettens framgångar. Första soarén ges d. 9 dennes i Hotell W 6.

På nästa symfonikonsert i medlet af februari lär pianisten Fred. Peterson komma att utföra Griegs pianokonsert, som uppförts här blott en gång för omkring fjorton år sedan, då tolkad af Neupert. Finge man på samma gång exempelvis höra Normans nya symfoni och någon större ballad med kör af skandinavisk tonsättare, skulle årets första symfonikonsert säkerligen blifva af sällspordt intresse.

Marie Wieck är nu bosatt i Stockholm och meddelar undervisning i piano-spel och sång. Elever till henne i båda dessa ämnen uppträdde den 15 sistlidne oktober på hennes konsert i Dresden och fingo, liksom hennes eget spel, mycket beröm af lokalkritiken. Fröken W. lär tillämna en konsert härstädes i februari.

Upsala 16 Januari.

Den intressantaste konsert som på länge gifvits i domkyrkan härstädes hölls i december af Hr Hedenblad, hvarvid den talrikt samlade åhörarskaran med njutningsrik andakt lyssnade till några af de gamle mästarne Durantes och Lottis härligaste inspirationer. Af inhemsk kyrkomusik var vår odödlige Söderman företädd genom några körer, hvilkas allvarliga ord och högstämda skönhet visa mästarens mångsidiga snille. Ett dramatiskt gripande intryck gjorde vid samma konsert Mendelssohns 22:dra psalm, sjungen af en osynlig kör. Som en Upsala-novitet må omtalas ett litet andante för strängorkester, komponerad af hr Carstensen härstädes, och som nu vid sin premiére gjorde ett ganska gynnsamt intryck, tack vare en stämningsrik melodik och formel uttrycks-förmåga.

Tre unga Stockholms-sångerskor gjorde vid slutet af förra året sin debut inför Upsalapubliken. Af dessa egde den unga frök. Arnoldson den minsta rösten, men den bäst grundade sängmetoden. Med ledsnad erfor man genom i synnerhet fröken Wickmans i öfrigt förtjenstfulla

sång den mindre tidsenliga handledning, som f. n. består våra konservatorie-elever i sångklassen. Det är något famlande och osäkert i tonansatsen, något beklämdt och tillbakahållet i sjelfva tonen, och en öfverhängande detonationsfara genom ett vibrato-måner, som låder vid denna sängerskas föredrag, som i andra hängscenden visserligen icke saknade förtjenster. Äldre personer härstades erinra sig ännu det skälfvande »känslomanéret» hos en Roberts, en Raouls första representant i vårt land, och måhända går det nu igen. Äfven hos en härstades första gången sjungande barytonist, hr Lejdström, gjorde man samma beklagliga observation.

Sängsällskapet »O. D.» härstades har till rival »Arion», som vid en för en tid sedan anställd konsert lät höra en redan långt kommen ensemble-sång, ehuru tills vidare underlägsen sin renommerade kollega. En ung elev vid K. teaterns skola lät höra sig i diverse soli och bjöd på en äkta tenor-stämma, som torde komma att göra lycka. *Aucun.*

Konserten i Gefle 14 jan., gifven af hrr Petrus Blomberg och Ragnar Grevillius, var angenäm och lyckad. Det öfvervägande intresset tillföll hr Grevillius, hvars i och för sig ypperliga röst i alla afscenden vunnit högst betydligt under den skickliga ledning, som han på senare tiden åtnjutit. Kraftig, fyllig och tonsäker, gjorde hans sång det bästa intryck. Hr Petrus Blomberg hade, sin vana trogen, lagt i dagen en väl långt drifven musikalisk finkänslighet vid valet af sitt program, i hvilket han försmått upptaga mera kända och populära sångstycken, som hafva den praktiska fördelen att slå an på alla. Hans föredrag vittnade om den goda musikaliska uppfattning och den sympatiska röstkaraktär, som, då de rätt gjort sig gällande, inbragt honom så mycket erkännande. *N.-P.*

En kyrkokonsert gafs 24 jan. i Huddiksvall af norske basbarytonsångaren Niels Jansen, som vid konung Oskars besök i Norge för några år tillbaka väckte dennes uppmärksamhet genom sin präktiga röst och på konungens uppmaning sedermera i Stockholm utvecklat den samma.

Till organist och lärarinna i Vallby har antagits fröken H. V. L. Ström, född i Listlena 1858. *U.-P.*

I Paris befinner sig nu en hel liten svensk musikkoloni med gamle Fritz Arlberg i spetsen: sängerskorna fröknarna Jägerhorn, Hervor Torpadie, tenoren Björkstén, basen Sellergren m. fl.; dessutom ditväntas fröken Sigrid Arnoldsson, barytonen Lejdström, Augusta Öhrström och ett par till.

Mathilda Grabow medverkade vid filharmoniska sällskapets konsert i Petersburg och gjorde stor lycka. Hennes första uppträdande på italienska operan blir i »La Traviata».

Profjungning. Hr S. Steinmetz, som i flere år studerat musik i Berlin, Wien och Rom samt med stor framgång uppträdte på teatern i Koblenz i Faust, Lucia, Zampa m. fl. partier, är här för att profsjunga å Stora teatern för en blifvande debut.

Arrigo Boito, »Mefistofeles» författare och kompositör, arbetar på en ny opera »Pier Luigi Farnese», till hvilken han sjelf skrivit text.

Svendsens 4:e rapsodi spelades på 2:a abonnementskonserten i Basel, Griegs stråkvartett å Heckmanns första soaré i Köln.

Paris. Paul Massenets nya opera »Manon Lescaut» har gått öfver scenen för första gången på Opera Comique. Marie Heilbronn skördade stort bifall för utförandet af hufvudrolen. Massenet skall för stora operan skriva ett nytt verk med titeln Montalto, hvartill hrr d'Ennery och Gallet lemna text.

Wien. Direktionen för hofoperan i Wien har på förslag uppförandet af följande på denna scen nya operor: »Benvenuto Cellini» af Berlioz, »Nero» af A. Rubinstein och »Richard III» af Salvayre. Vidare nyheter, som äro bestämda att gifvas i början af året, äro Grisars enaktsopera »Der Hund des Gärtners» och balletten »Carnevalsabentheuer in Paris».

— Den romantiskt-komiska operetten »Rip van Winkle» af Planquette, kompositören till »Corneilles klockor», har gjort lycka på Theater an der Wien. Texten, en dramatiserad novell af Wash. Irving, sluter sig ej till den slippriga Pariseroperans schablon, utan är en folkpjäs med flera vackra scener; musiken är karakteristisk och melodisk. Operetten gafs första gången i London 1882 i okt. och gjorde stor lycka.

Leipzig. På Gewandhaus-konserten d. 10 Jan. uppträdde Henrik Westberg, som är bosatt i Köln. Herr Westberg, säger en kritiker, är en sängare, som besitter en skön, förträffligt bildad tenorstämma, hvilken gör sig gällande genom varmt föredrag och godt textuttal. Herr Westberg har sedan begifvit sig på konsertresor i Schweiz, hvarefter han i slutet af månaden skall sjunga i »Messias» och »Matthäus-passionen» uti Köln och Aachen.

Hamburg. Heinrich Marschners efterlemnade opera »König Hiarne», som upptogs sistlidne år på Münchens operascen, gafs här den 2 jan. under stort bifall.

Berlin. Kongl. operan har från säsongs början d. 14 Aug. till årets slut gifvit 115 föreställningar med 45 operor af 25 komponister. De operor, som gafs af de flesta gångerna, voro: Carmen (8 ggr), Flygande Holländaren (6), Muraren, Aida, Lohengrin, Fidelio (5 hvard.), Faust, Undine (Lortzing), Afrikanskan, Don Juan, Figaro, Friskytten och Muntra fruarna (4). En balettnovitet förestår i februari: »Nourjahd» af den nye ballettdirektören Guillemin med musik af kammarmusikern Eichelberg.

Kassel har nyligen fått sin konsertsäsong invigd med två konserter af violinvirtuoser. Mäster Wilhelm följdes tätt i spåren af »violinelfvan» Teresina Tua. Båda, säger en kritiker, höra till de oemotståndligen fängslande konstnär-naturerna — och dock är verkan af deras spel så olika. Å ena sidan den trotsiga kraften, patos, bredd och fyllighet, å andra det lekande behaget, den förtrollande grazien och lifligheten. Vid jemförelsen mellan dessa båda konstnärer faller oss en sak genast i tankarne: det är ej den stora tekniken, som gör konstnären, utan den gudomliga gnistan: den inre harmonien, den egna individualiteten, som bildar konstnärskapet, såsom hos dessa båda hvarandra annars så olika naturer.

Mainz. På stadskapellets 5:te symfonikonsert gafs en intressant och pikant symfoni (D-dur) af den i Rom lefvande komponisten Sgambati. Noviteten, som blef gysamt emottagen, har utkommit af trycket hos Schotts Söhne.

Frankfurt a. M. Enligt redogörelsen för teateråret 1882—83 har Stadtteaterns inkomster uppgått till 1,088,446 mark. utgifterna till 1,155,472 mk. Ett deficit förefinnes sålunda af 67,026 mk. Staden har emellertid tillförsäkrat teatern en subvention af 80,000 mk, hvarigenom detta deficit således är betäckt. Då staden derjemte under året har haft en biljettskatt af 89,584 mk och dessutom är egare till alla nya dekorationer, kostymer, instrumenter m. fl. tillbehör tyckes staden ej vara så olyckligt lottad. En ansökan har inlemnats till stadsstyrelsen om subvention för längre tid än ett år i sender, då af besparingarna å understödssumman skulle bildas en reservfond för teatern.

Brüssel. Den 7 jan. uppfördes här för första gången Reyers »Sigurd» och hade stor framgång. Madame Karon och hrr Jourdain utmärkte sig mycket i Brunnhildes och Sigurds partier.

INNEHÅLL: En resande virtuos. (med silhuett). — Musikkonservatoriet. Af T. A. — Från musikläraremötet i Jönköping. — Förhållningsregler vid sångstudier. — Egendom eller stöld. — Ur en danserskas lif. — Från scenen och konsertsalen. — Insändt. — Från in- och utlandet. — Annonser.

Kammarmusik.

Anton Svendsen, Nic. Hansen, Chr. Petersen och **Franz Neruda**
gifva härstädes

i Hotell W. 6^s Festsal

3 Quartett-Soiréer

Lördagen d. 9; Tisdagen d. 12; Torsdagen d. 14 Februari.

Program:

1:sta Soiréen.

1. Mozart, Quartett D-dur.
2. a. Tsalkowski, Andante B-dur.
b. Cherubini, Scherzo G-moll.
3. Beethoven, Quartett E-moll.

2:dra Soiréen.

1. Dvorák, Quartett Ess-dur.
2. Verdi, Andantino.
Scherzo-Fuga.
3. Schumann, Quartett A-dur.

3:dje Soiréen.

1. Brahms, Quartett A-moll.
2. a. Volkmann, Andante Ess-dur.
b. Rubinstein, Scherzo G-dur.
3. Schubert, Quartett D-moll.

Abonnement à 5 Kronor gällande för alla 3 soiréerna
sker från i dag och **lösa biljetter** à 2 Kronor säljas från den 7 Febr. i

HUSS & BEERS Musikhandel

Gustaf Adolfs torg 8.

OBS! Alla platser äro numererade!

Kungörelse.

Förenade klockare- och orgelnist-tjensten vid Åmåls kyrka kungöres härmed, till följe af förre innehafvarens död, ledig. Lönen utgår för närvarande med 1,280 kronor, men kommer att från och med 1887, då räntan af en donation får begynna användas, utgå med 1,654 kronor 60 öre. Lönen utbetalas kvartalsvis. Sånglärarebefattningen vid allmänna läroverket, lön 300 kronor, är ock att med visshet påräkna. Dessutom kan en dugande man bereda sig icke obetydliga extra inkomster särdeles genom pianostämningar, då 2:ne jernvägar och sjö-kommunikationer tillåta ett vidsträckt stämningsområde.

Kompetente sökande ega att insända sina ansökningar till Pastors-Embetet i Åmål senast den 15 nästa Mars. Tjensten tillträdes den 1 nästa Maj. Orgelverket nybyggt 1878.

Vikarie önskas under ledigheten.

Vidare genom korrespondens med undertecknad.

Åmål den 14 Januari 1884.

(G. 736 × 1) C. Gillgren,
Kyrkoherde.

Tillkännagifvande.

Undertecknade få härmed till herrar Musiklärares kännedom meddela, att en sektion för behandlande af frågor rörande musikundervisningen såväl vid de allmänna läroverken som folkskolelärareseminarierna sannolikt kommer att anordnas vid det allmänna svenska läraremötet i Stockholm nästkommande juni månad, hvarjeme vi erinra om, att frågor till öfverläggning skola insändas före den 15 februari till möteskomiténs sekreterare, doktor **K. A. Melin**, Nya Elementarskolan, Stockholm.

G. W. Heintze (s:r). N. Hagström.
F. J. Håkanson. C. J. Carlsson.
P. A. Godhe. C. W. Rendahl.

Fagott-rör,

å 12 kr. duss.,

förfärdigar

C. Wehmeyer,

1:ste Fagottist vid Kongl. Hofkapellet.

Stockholm, St. Badstugatan 54 A.

Alma Stjernbergh

meddelar

Sångundervisning.

Anmälningstid 10—12. **Nybrogatan 11 A**, två tr. (G. 611)

Undertecknad gifver fortfarande undervisning i **Plastik** samt, efter genomgången förberedande kurs, äfven uti instuderandet af roller. Då nämnda kurs tager sin början i medio af denna månad torde de som önska deltaga i densamma *dessförinnan* anmäla sig hos

Stockholm den 1 Februari 1884.

Signe Hebbe.

Sturegatan N:o 24.

RÖNISCH & GÖBEL'S

utmärkta

Pianos

ständigt i lager hos

JOHN JACOBSSON

18 Drottninggatan 18

Goda betalningsvilkor. — Äldre tagas i byte.

I Musik- och Bokhandeln har utkommit:

"EROTIKON"

5 Pianostycken

af

Emil Sjögren

Pris: 2 kronor.

Detta häfte belönades med *första priset* vid den af Kgl. Hof-Musikhandel i Köbenhavn förra året anordnade täflan emellan nordiska kompositörer.

4 Sång

för en röst och piano

af

Ivar Hallström.

1. Gondolier-Sång.	3. Vackra Sky.
2. Svarta Svanor.	4. En liten visa.

Pris: 1 kr. 50 öre.

Stilfulla

PERMAR

till

Svensk Musiktidning
1883

(och föregående årgångar)

à 2 kronor

kunna erhållas genom alla Musik- och Bokhandlare samt finnas å lager i

Huss & Beers Musikhandel.

Gustaf Adolfs torg 8.

Ett mindre antal fullständiga exemplar i praktband

af

Svensk Musiktidning 1883

(hvarmed följer

Musikpremie à 6 kr.

— efter fritt val enligt särskild förteckning) ännu att tillgå —

à 8 kronor

i

**HUSS & BEERS
Musikhandel.**